

Obowiązki kierownika jednostki związane z zamknięciem roku

Balance sheet

	In	Out	In	Out
Figure 1				
Figure 2	11,458			
Figure 3	2,789	7,829	4,655	8,789
	1,358		9,111	
	15,605	7,352	8,36	2,789
Figure 4				
Figure 5				
Figure 6			3,898	6,212
Figure 7			7,448	9,467
Figure 8			2,476	9,212
Figure 9			231	991
			4,453	4,591
Figure 10			8,959	19,123
Figure 11			27,203	49,596
	1,546	1,959		
	5,288	1,830		
	4,931	2,949		
Figure 12				
Figure 13				
Figure 14	7,516			
Figure 15	1,029			8,909
Figure 16	4,609			2,152
	6,380			3,911
	5,978			6,824
	25,712			5,773
				30,685

„Purpurowy Informator” – źródło informacji księgowych

Początek roku kalendarzowego to dla służb finansowo-księgowych okres wytężonej pracy związanej z zamknięciem poprzedniego roku obrotowego. Dla kierowników jednostek będących osobami zarządzającymi to zazwyczaj czas nerwowego oczekiwania na wysokość premii rocznej, a dla tych będących zarazem właścicielami – na wysokość dywidendy. Warto w tym miejscu przypomnieć, iż zaangażowanie tych osób w proces zamknięcia ksiąg, jest niezbędne dla jego prawidłowości.

Zgodnie z ustawą o rachunkowości, to kierownik jednostki ponosi odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości, w tym z tytułu nadzoru, również w przypadku, gdy określone obowiązki w zakresie rachunkowości – zostaną powierzone innej osobie lub podmiotowi usługowo prowadzącemu księgi rachunkowe. Zwłaszcza dla osób zarządzających niebędących finansistami ten nadzór może być wyzwaniem, ważne jest bowiem, aby obowiązki związane z prowadzeniem ksiąg rachunkowych powierzyć osobie o odpowiednich kompetencjach.

Obowiązki kierownika jednostki związane z zamknięciem roku

Inwentaryzacja składników majątku

Ustawa wyłącza możliwość powierzenia odpowiedzialności za przeprowadzenie inwentaryzacji w formie spisu z natury. Prawidłowo przeprowadzona inwentaryzacja składników majątku, jest niezbędna dla uznania, że dane pochodzące z ksiąg rzetelnie i jasno odzwierciedlają stan faktyczny.

Istotne jest, aby kierownik jednostki zarządził przeprowadzenie spisu z natury:

- środków trwałych oraz nieruchomości zaliczonych do inwestycji – raz na 4 lata,
- zapasów objętych ewidencją ilościowo-wartościową – raz na 2 lata,
- zapasów, których wartość odpisywana jest w koszty w momencie zakupu lub wytworzenia a ich stan i wartość ustala się w drodze korekty kosztów – na każdy dzień bilansowy,
- gotówki w kasach – na każdy dzień bilansowy.

Jeżeli jednostka na koniec poprzedniego roku obrotowego przekroczyła 2 z 3 warunków:
– suma bilansowa 2,5 mln EUR,
– przychody netto 5 mln EUR,
– zatrudnienie średnioroczne 50 osób,
za bieżący rok podlega obowiązkowemu badaniu przez biegłego rewidenta. Niepoddanie sprawozdania badaniu wbrew obowiązkowi oprócz odpowiedzialności karnej (grzywnie albo ograniczeniu wolności) powoduje nieważność z mocy prawa późniejszego podziału zysku. Skoro więc sprawozdanie powinno zostać poddane audytowi, kierownik powinien

tak zaplanować inwentaryzację, aby umożliwić biegłemu udział w inwentaryzacji. Istotną kwestią jest także dobór osób, które zostaną powołane do pracy w komisjach inwentaryzacyjnych. Co do zasady, w komisji nie powinno być osób odpowiedzialnych materialnie za dany składnik majątkowy, ale powinny one uczestniczyć w spisie.

Tabela nr 1

Poniższa tabela przedstawia, jaki organ zatwierdza sprawozdanie finansowe w zależności od rodzaju jednostki która je sporządza.

Kto zatwierdza sprawozdanie finansowe jednostki	
Jednostka	Organ zatwierdzający
Spółka akcyjna	zwyczajne walne zgromadzenie
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	zwyczajne walne zgromadzenie
Spółka komandytowo-akcyjna	walne zgromadzenie
Spółka jawna, partnerska, komandytowa, cywilna	wspólnicy
Spółdzielnia	walne zgromadzenie członków
Przedsiębiorstwo państwowe	rada pracownicza, a w razie jej braku organ założycielski
Przedsiębiorstwo osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą	właściciel
Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	organ założycielski, którym zazwyczaj jest odpowiedni samorząd terytorialny lub publiczna uczelnia
Fundacja, stowarzyszenie	w zależności od tego kto wpisany jest w statucie fundacji: rada fundatorów, komisja rewizyjna, czyli organ nadzoru lub zarząd

Obowiązki kierownika jednostki związane z zamknięciem roku

Rozliczenia różnic inwentaryzacyjnych

Po przeprowadzeniu spisu z natury kierownik jednostki powinien się również pochylić nad ujawnionymi różnicami z inwentaryzacji i wydać zarządzenie co do ich rozliczenia. To kierownik znając specyfikę jednostki wie, jakie ubytki można uznać za naturalne, jakie niedobory są niezawinione, a za które powinny ponieść konsekwencje osoby materialnie odpowiedzialne za składniki majątku. Księgowy dopiero po otrzymaniu od kierownika zarządzenia w sprawie rozliczenia różnic inwentaryzacyjnych może przystąpić do pracy w temacie ujęcia w księgach wyników spisu z natury.

Obowiązki kierownika jednostki związane z zamknięciem roku

Inwentaryzacja rozrachunków

Mimo iż ustawa zdjęła z osób zarządzających odpowiedzialność za inwentaryzację rozrachunków, która z zasady nie może odbyć się w drodze spisu z natury, świadomy kierownik jednostki powinien upewnić się, iż osoby, którym powierzono księgi rachunkowe przeprowadzają procedurę potwierdzeń sald.

Zaniechanie inwentaryzacji rozrachunków może bowiem skutkować nieujęciem w sprawozdaniu finansowym wszystkich pozycji wynikowych oraz ujęciem w nieprawidłowych wartościach pozycji bilansowych, co spowoduje zniekształcenie wyniku finansowego i sytuacji majątkowej jednostki.

Obowiązki kierownika jednostki związane z zamknięciem roku

Szacowanie rezerw

Kierownik jednostki jest wreszcie kopalnią wiedzy na temat zawieranych przez nią umów, z których wynikałyby zobowiązania dotyczące zamykanego roku obrotowego lub zobowiązań warunkowych – udzielonych gwarancji, poręczeń itp. Służby finansowo-księgowe nie zawsze mogą mieć świadomość, jakie zobowiązania umowne ciążą na firmie. Dlatego zaangażowanie kierownika w proces szacowania rezerw jest nieocenione.

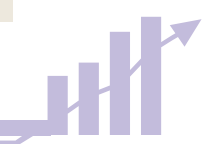
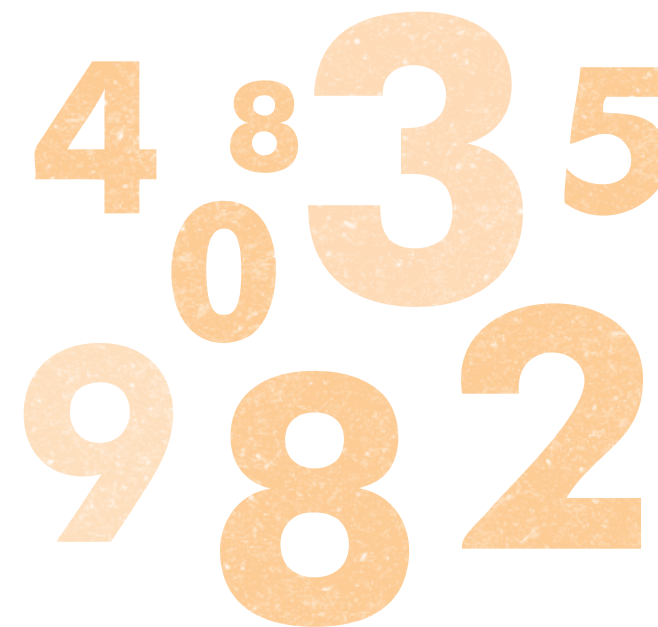
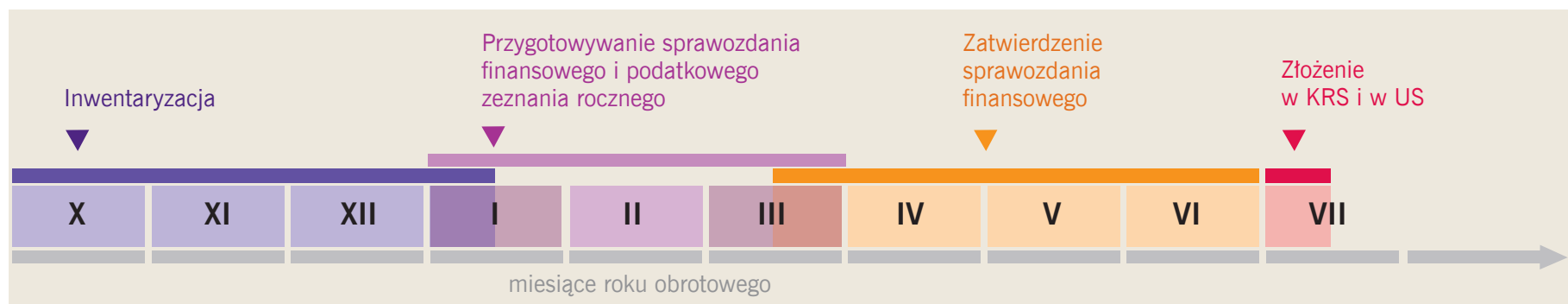
Obowiązki kierownika jednostki związane z zamknięciem roku

Kalkulacja rocznego podatku dochodowego

Nieodłącznym elementem zamknięcia roku jest kalkulacja rocznego podatku dochodowego. Nie może ona również pozostać wyłącznie w gestii księgowej. Kierownik jednostki musi mieć świadomość, że nierzadko jego opis co do rzeczywistego przebiegu operacji gospodarczej determinuje ujęcie kosztu jako podatkowego bądź nie.

Wykres nr 1

Przygotowanie sprawozdania finansowego i podatkowego zeznania rocznego – rozłożenie w czasie

Obowiązki kierownika jednostki związane z zamknięciem roku

APPROVED

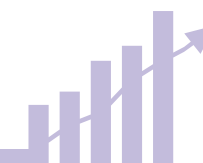
Sprawozdanie z działalności jednostki

Przygotowane sprawozdanie finansowe musi być podpisane przez wszystkich członków zarządu. Podpis wiąże się również z wzięciem odpowiedzialności za treść sprawozdania finansowego, dlatego też konieczne jest zaangażowanie osób zarządzających w proces jego przygotowania.

Zgodnie z Ustawą o Rachunkowości „w przypadku spółek kapitałowych, spółek komandytowo-akcyjnych, towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej, spółdzielni, przedsiębiorstw państwowych, kierownik jednostki sporządza, wraz z rocznym sprawozdaniem finansowym, sprawozdanie z działalności jednostki.” Jest to więc kolejny obowiązek związany z zamknięciem roku.

UWAGA!

Dzięki niedawnej nowelizacji Ustawy o rachunkowości, zarządzający jednostkami małymi (czyli takim, które na koniec dwóch kolejnych lat obrotowych nie przekroczyły 2 z 3 wartości: suma aktywów 17 mln PLN, przychody netto ze sprzedaży 34 mln PLN i średnioroczne zatrudnienie 50 etatów) będą mogli zostać uwolnieni od tego obowiązku, dodając w informacji dodatkowej wyjaśnienia dotyczące nabycia udziałów własnych. Istotnym ograniczeniem jest tutaj uchwała organu zatwierdzającego sprawozdanie o uznaniu jednostki za małą. To właściciele biznesu muszą podjąć decyzję, aby kierownik jednostki mógł zrzucić z siebie obowiązek przygotowania sprawozdania z działalności jednostki.

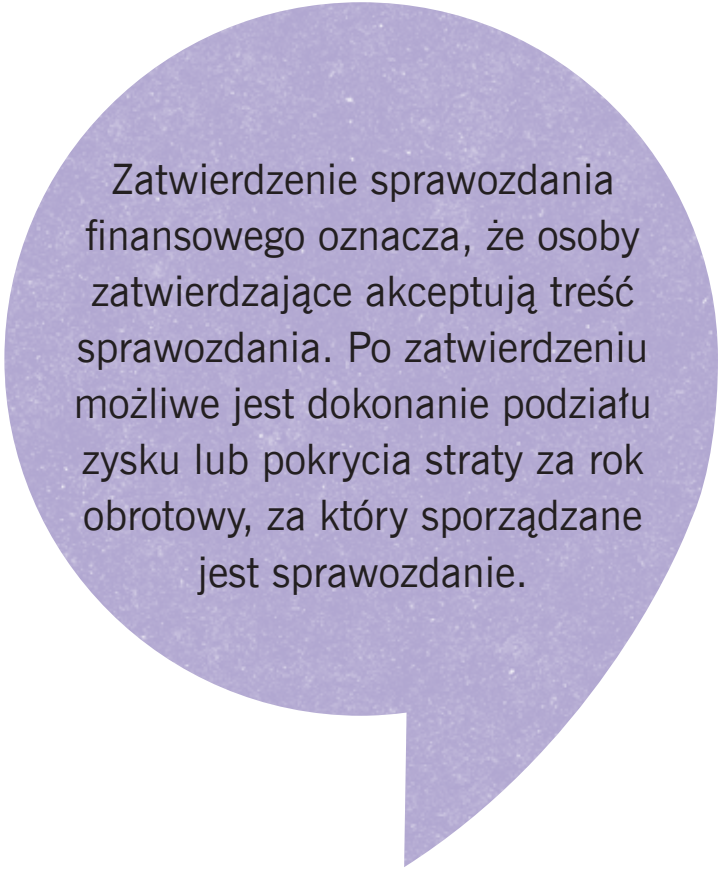
Obowiązki kierownika jednostki związane z zamknięciem roku

Sporządzone i zbadane sprawozdanie, a co dalej...?

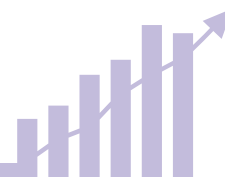
Jeśli sporządzone sprawozdanie podlega badaniu, kierownik jednostki również odpowiedzialny jest za udostępnienie biegłemu wybranemu przez organ zatwierdzający wszystkich dokumentów oraz niezbędnych informacji co do działalności jednostki. Powinien więc zarezerwować swój czas na wypadek, gdyby audytorzy potrzebowali wyjaśnień.

Sporządzone i zbadane sprawozdanie należy jeszcze zatwierdzić i złożyć w odpowiednich instytucjach. W związku z tym, zarząd zwołuje Zgromadzenie Wspólników (w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością) lub Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy (w spółce akcyjnej) w ciągu 6 miesięcy od zakończenia roku obrotowego spółki.

Zgromadzenie ocenia działalność wszystkich organów spółki, a przede wszystkim działalność zarządu. Wspólnicy zapoznają się z dokumentami, sprawozdaniami a członkowie władz przedstawiają relacje z ich działalności. W zależności od tego Zgromadzenie udziela lub nie udziela absolutorium członkom tych organów. Zgromadzenie podejmuje uchwały: w sprawie zatwierdzenia sprawozdania zarządu z działalności spółki, sprawozdania organu kontroli i sprawozdania finansowego spółki za dany rok.

Zatwierdzenie sprawozdania finansowego oznacza, że osoby zatwierdzające akceptują treść sprawozdania. Po zatwierdzeniu możliwe jest dokonanie podziału zysku lub pokrycia straty za rok obrotowy, za który sporządzane jest sprawozdanie.

Obowiązki kierownika jednostki związane z zamknięciem roku

Podsumowując...

Zatwierdzone przez Zgromadzenie sprawozdanie finansowe wraz z odpisem uchwały zgromadzenia należy złożyć we właściwym rejestrze sądowym (KRS). Obowiązek ten wynika z ustawy o rachunkowości oraz dotyczy wyłącznie jednostek, które są zarejestrowane w Rejestrze Przedsiębiorstw.

Złożenie sprawozdania finansowego w KRS powinno nastąpić w terminie 15 dni od daty jego zatwierdzenia.

Sprawozdanie finansowe powinno być złożone w urzędzie skarbowym w terminie 10 dni od daty jego zatwierdzenia. Podatnicy podatku dochodowego przekazują do urzędu skarbowego sprawozdanie wraz z opinią i raportem podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych. Ponadto spółki mają obowiązek dołączyć do powyższych dokumentów odpis uchwały zgromadzenia zatwierdzającej sprawozdanie finansowe.

WAŻNE!

Niezłożenie sprawozdania finansowego w KRS w ustawowym terminie stanowi naruszenie ustawy o rachunkowości.

Zgodnie z art. 79 ww. ustawy czyn ten jest zagrożony karą grzywny albo karą ograniczenia wolności.

Warto w tym miejscu przypomnieć, iż organy zatwierdzające jednostek spełniających warunki uznania za małe, mogą się przy okazji dorocznego posiedzenia pochylić nad możliwością uznania jednostki za małą. Umożliwiłoby to nie tylko przygotowanie znacznie mniej szczegółowego bilansu i rachunku zysków i strat w latach następnych, zwolnienie z obowiązku sporządzania rachunku przepływów i zestawienia zmian w kapitale, ale również pozwoliłoby na stosowanie prostszych zasad rachunkowych również jednostkom podlegającym obligatoryjnie badaniu.

Mamy nadzieję, iż przedstawione w materiale informacje będą dla Państwa przydatne. W przypadku chęci uzyskania dodatkowych danych służymy Państwu radą, wsparciem i doświadczeniem.

W razie wątpliwości, zapraszamy do kontaktu!

Agata Barańska
Accounting Partner
Outsourcing Rachunkowości, Płac i Kadr
Grant Thornton
T 61 625 14 01
E Agata.Baranska@pl.gt.com

Monika Kaniuk
Menedżer
Outsourcing Rachunkowości, Płac i Kadr
Grant Thornton
T 61 625 14 04
E Monika.Kaniuk@pl.gt.com

www.GrantThornton.pl

Informacje zawarte w niniejszym dokumencie mają jedynie charakter ogólny i poglądowy. Nie stwarzają one stosunku handlowego ani stosunku świadczenia usług doradztwa podatkowego, prawnego, rachunkowego lub innego profesjonalnego doradztwa. Przed podjęciem jakichkolwiek działań należy skontaktować się z profesjonalnym doradcą w celu uzyskania porady dostosowanej do indywidualnych potrzeb. Grant Thornton Frąckowiak Sp. z o.o. Sp. k. dołożyło wszelkich starań, aby informacje znajdujące się w niniejszym dokumencie były kompletne, prawdziwe i bazowały na wiarygodnych źródłach. Grant Thornton Frąckowiak Sp. z o.o. Sp. k. nie ponosi jednak odpowiedzialności za ewentualne błędy lub braki w nich oraz błędy wynikające z ich nieaktualności. Grant Thornton Frąckowiak Sp. z o.o. Sp. k. nie ponosi także odpowiedzialności za skutki działań będące rezultatem użycia tych informacji.